

Zilvervisjes

Tekst: Tineke Heidenis

Nog nooit eerder heb ik zoveel natuurdocumentaires bekeken en zitten neuzen in tuinboeken en -bladen als de afgelopen maanden. Vooral op de grijze, natte dagen waarvan er maandenlang deprimerend veel waren. Wie snakte er niet naar het voorjaar! Bij het verschijnen van het eerste sneeuw-klokje ga je dat onwillekeurig zien als hoopgevende lentebode hoewel het sneeuw-klokje in feite een winterbloeiër is en de winter op het moment van bloei pas een maand oud is. Het verlangen naar de lente doet tegen beter weten in malle dingen met de geest.

In een documentaire hoorde ik dat er in een theelepel aarde meer organismen zitten dan er mensen zijn op aarde. En dat zijn er nogal wat, we zijn inmiddels met bijna acht miljard. Maar de meeste van die organismen zijn voor het menselijk oog niet eens zichtbaar en er behoort ook nog van alles toe als bijvoorbeeld schimmels en bacteriën. Wat grotere zien we rondkruipen op onze planten, in de bloempotten, over en onder de tegels, wat je maar bedenken kunt.

Sommige dringen onze huizen binnen: spinnen, kevers, motjes, of lieveheersbeestjes, muggen die het voorzien hebben op ons bloed of vliegen die van onze borden willen mee-eten. Maar hebt u zich weleens afgevraagd waar toch de zilvervisjes vandaan komen die we in huis aantreffen op vochtige plekken zoals kelder en badkamer? Ik ging er eens naar op zoek. Hun oorspronkelijke habitat ligt in de natuur, ze komen wereldwijd voor, dus onder andere ook in onze tuinen. Ze leven van rottend organisch afval op de bodem en leveren hun aandeel in de biodiversiteit. Ze schijnen als soort al geleefd te hebben in de tijd van de dinosauriërs en een levensverwachting te hebben tot wel acht jaar. De voortplanting van deze insecten is spectaculair en bestaat uit drie fasen: hofmakerij, voorspel en paring. Begint het spel dan gaan man en vrouw tegenover elkaar staan en begint eerstgenoemde een uitsloverig dansje op te voeren door zich heftig en verleidend heen en weer te bewegen. Zoals wij vroeger deden bij het hoelaheopen. Wie kent dat nog? Een paar keer rent vervolgens het mannetje weg en komt dan weer terug om opnieuw

zijn kunsten te vertonen. Als vrouwlief uiteindelijk bezwijkt voor zijn paringsdans beginnen ze elkaar uitvoerig te betasten met hun trillende voelspriet en staartdraden. In de slotfase van het spektakel gaat het mannetje al rennend draden spannen en deponeert daartussen een spermacapsule/spermatofoor die het vrouwtje oppikt als zij achter hem aan rent. Tijdens haar leven legt ze ongeveer 100 eitjes die per 3 stuks gelegd worden in spleten en kieren langs de grond en zes weken later komt de nieuwe generatie uit. Zilvervisjes blijven hun gehele leven vervellen, heel uitzonderlijk in het insectenleven. Deze zomer zag ik in de tuin voor het eerst een zilvervisje rondkruipen op onze pas gelegde nieuwe tegels. Ik kon het nog net fotograferen voor het in de plantenborder verdween. De insecten verdragen geen vorst en leggen in de winter het loodje maar hebben dan wel eitjes gelegd. De natuur – ook in de tuin – is en blijft een geheimzinnige, soms onontdekte schat, een onuitputtelijke leerschool. Ik verheug me zeer op de komende lente om weer op zoek te gaan naar al dat bijzonders.